



FAB2: Onderdeel Omgeving

Wageningen UR:
Frans van Alebeek, Eefje den Belder,
Janneke Elderson, Hein Korevaar,
Bastiaan Meerburg

Kerngedachte FAB:

(Functionele Agrobiodiversiteit)

- Natuurlijke vijanden van plaaginsecten + optimale benutting landschap (bijv. barrières)
- Minder gewasbeschermingsmiddelen (milieuvriendelijker + kostenbesparend)
- Past binnen de wens van de maatschappij

Vragen:

- Wat kan een ondernemer op het eigen bedrijf doen?
- Rol kleine landschapselementen buiten bedrijf? Welke zijn effectief?
- Bereidheid beheerders om FAB-aanpak te realiseren?



Omgeving & plaagonderdrukking



- Waar komen de meeste bladluizen voor?
- Waar zitten de meeste loopkevers, sluipwespen?
- Waar/wanneer heeft een FAB project de meeste slagingskans?



Omgeving & plaagonderdrukking



Plagen, ziekten
Naburige teelten

Natuurlijke vijanden
landschapselementen

Waardplanten

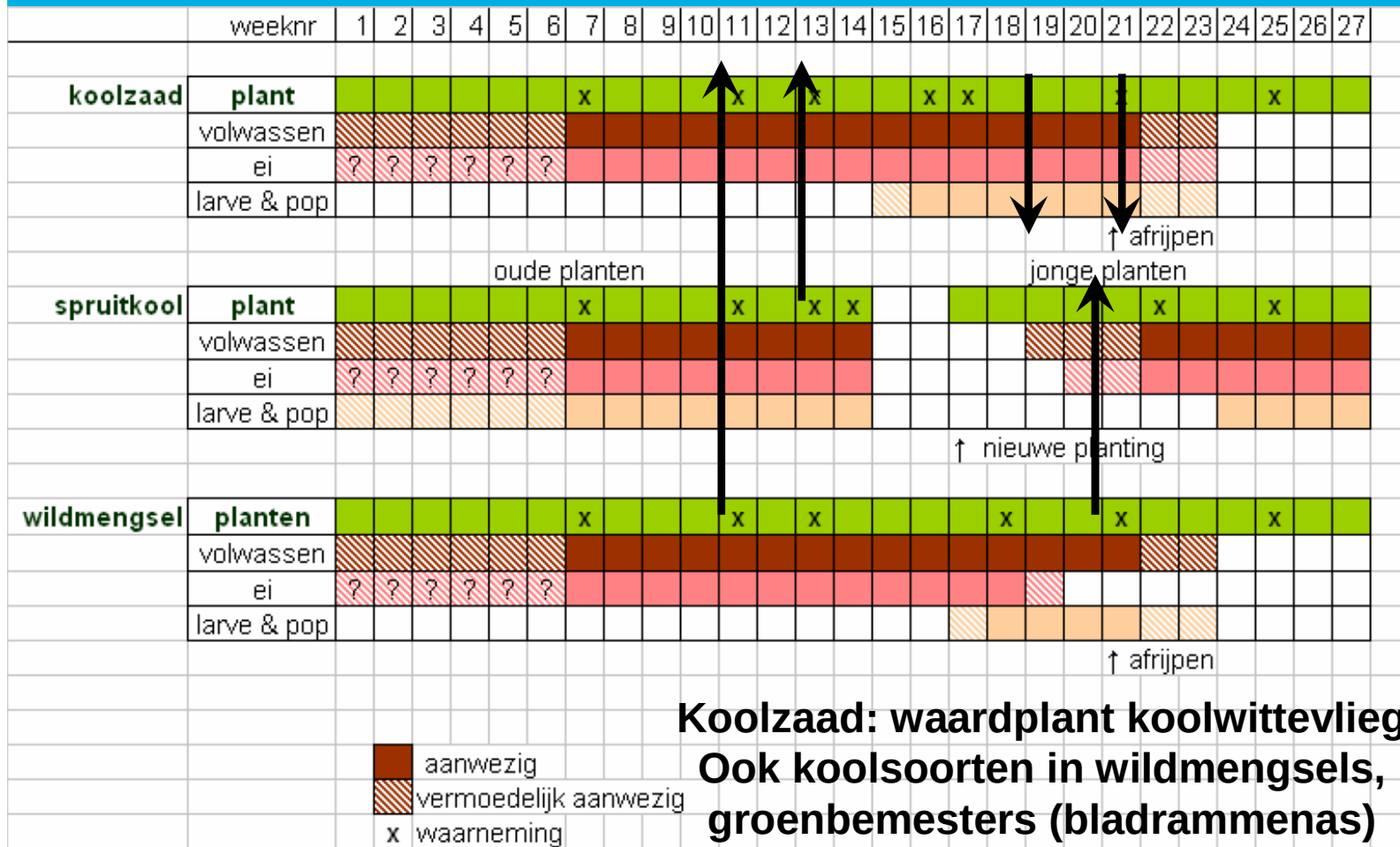
Nectar, pollen

- Bosjes
- Hagen
- Bermen
- Slootkanten
- Dijken
- Natuur-gebieden



FAB2

Vermijd groene bruggen koolwittevlieg



Gebiedsbronnen vermijden

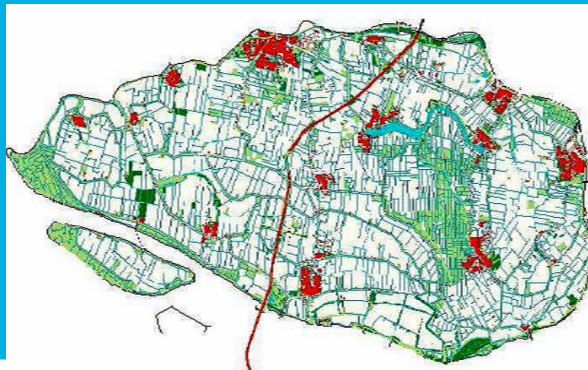
- In koolgebieden geen koolzaad
- (Spruit)kool niet te laat oogsten
- Gewasresten verwijderen
- Groenbemesters tijdig onderploegen
- Geen koolsoorten in wildmengsels



Hoeksche Waard



- Polders, dijken, kreken en sloten, landbouw, opkomend toerisme
- Grootschalig akkerbouwgebied
- Veel verschillende partijen in landbouw, natuur- en landschapsbeheer



Uitbouw FAB wenselijk



- FAB2, nu in zuid-oost Hoeksche Waard...
- Beperkt ruimte op akkerbouwbedrijven (overwinteringsplaatsen/leefgebied nat. vijanden)
- Kleine landschapselementen belangrijk. Dijken?
- Rol terreinbeheerders/overheden (o.a. gemeente/waterschap/provincie/Rijk)?



Kleine Landschaps Elementen - Dijken



Traditioneel dijkbeheer:

- Schapendijken (pachters)
- Lintbebouwing
- Wegen

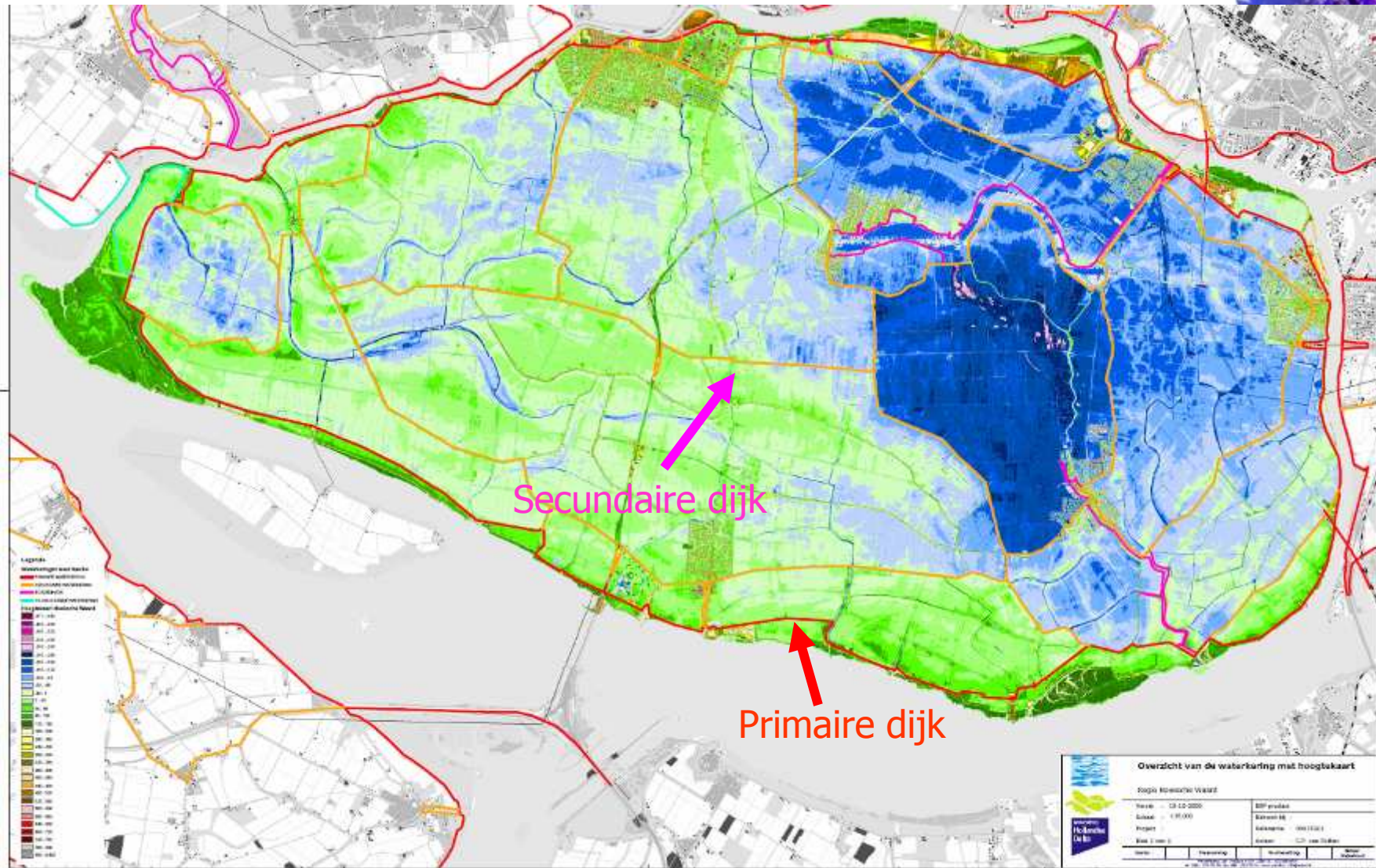


Alternatief dijkbeheer:

- (Secundaire) dijken beheren vanuit FAB-aanpak (ecologisch beheer)
- Ruimte voor natuurlijke vijanden
- Goed voor boer & milieu



Kansen...





Interviews met waterschappen

(Hollandse Delta, Zeeuwse Eilanden, Brabantse Delta)

Conclusies:

- Grote regionale verschillen
- Overheden kunnen voortrekkersrol FAB-aanpak vervullen
- Provincie/Rijk ook t.o.v. gemeente/waterschap
- Interne verankering belangrijk
- Veiligheid en kosten...
- Onbekend maakt onbemind (communicatie)
- Proces enorm belangrijk => samenwerking!

Kansen voor samenwerking



Coalities van gebiedspartijen: provincies, gemeenten, waterschappen, natuur- en landschapsorganisaties, terreinbeheerders, agrarische en recreatie-ondernemers

Zoeken naar gemeenschappelijke win-win situaties

- Schoner water
- Behoud van karakteristieke landschappen
- Akker- en weidevogel bescherming
- Recreatie en wandelpaden, aantrekkelijke bloemenstroken langs fietspaden en toeristische routes
- Ecologische verbindingen tussen natuurgebieden
- Etcetera!